

BULLETIN OF ECONOMIC THEORY AND ANALYSIS

Journal homepage: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/beta>

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin Finansal Performanslarının Dupont Analizi Yöntemiyle İncelenmesi

Beyhan BELLER DİKMEN <https://orcid.org/0000-0003-2260-6321>

To cite this article: Beller Dikmen, B. (2026). BİST tekstil deri endeksindeki işletmelerin finansal performanslarının Dupont analizi yöntemiyle incelenmesi. *Bulletin of Economic Theory and Analysis*, 11(2), 903-930.

Received: 16 Sep 2025

Accepted: 12 Mar 2026

Published online: 22 Apr 2026

©All right reserved

This manuscript is licensed under Creative Commons Attribution NonCommercial 4.0 International License ([CC BY NC](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)).

Bulletin of Economic Theory and Analysis

Volume 11, Issue 2, pp. 903-930, 2026

<https://dergipark.org.tr/pub/beta>

Original Article / Araştırma Makalesi

Received / Alınma: 16.09.2025 Accepted / Kabul: 12.03.2026

Doi: <https://doi.org/10.25229/beta.1785245>

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin Finansal Performanslarının Dupont Analizi Yöntemiyle İncelenmesi

Beyhan BELLER DİKMEN^a

^a Doç. Dr., Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, Mersin, TÜRKİYE

<https://orcid.org/0000-0003-2260-6321>

Öz

Bu araştırmanın amacı, BİST Tekstil Deri Endeksindeki işletmelerin finansal performanslarının DuPont analizi yöntemiyle incelenmesi olarak belirlenmiştir. Çalışmanın veri seti, Borsa İstanbul (BİST) Tekstil Deri Endeksinde işlem gören işletmelerden oluşmaktadır. Çalışmada, ilgili işletmelerin 2020 – 2024 dönem aralığındaki bilanço ve gelir tablolarından elde edilen veriler DuPont analizi yöntemi ile incelenmiştir. Araştırmada elde edilen bulgulara göre ortalama özsermaye karlılığı açısından en başarılı işletme YUNSA olarak belirlenmiştir. Net kar marjında en başarılı işletmenin ARSAN olmasına rağmen aktif devir hızının düşük olması özsermaye karlılığı açısından YUNSA'yı daha başarılı yapmaktadır. Özsermaye karlılığında en kötü performansın net kar marjında en yüksek negatif değere sahip olan SKTAS işletmesine ait olduğu tespit edilmiştir. Özsermaye karlılığında YUNSA, RUBNS, BOSSA, SUNTK, DESA, ARSAN, YATAS, ENSRI, BLCYT ve KRTEK işletmeleri sektör ortalamasının üzerinde performans göstermiştir. Veri setini oluşturan diğer işletmelerin özsermaye karlılığında sektör ortalamasının altında performans gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, sektör ortalamasının üzerinde performans gösteren işletmelerin özsermayelerini etkin olarak kullandığı, ortalamanın altında performans gösteren işletmelerin ise özsermayelerini etkin olarak kullanmadığı şeklinde değerlendirilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler

DuPont Analizi,
Oran Analizi,
Finansal Performans,
Tekstil Deri Endeksi

JEL Kodu

M40, M41, O14

İletişim Beyhan BELLER DİKMEN ✉ b.beyhanbeller@gmail.com 📧 Tarsus Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve Lojistik Bölümü, Mersin, TÜRKİYE.

Atıf Beller Dikmen, B. (2026). BİST tekstil deri endeksindeki işletmelerin finansal performanslarının Dupont analizi yöntemiyle incelenmesi. *Bulletin of Economic Theory and Analysis*, 11(2), 903-930.

This manuscript is licensed under Creative Commons Attribution NonCommercial 4.0 International License ([CC BY NC](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)).

Analyzing the Financial Performances of the Companies in the BIST Textile Leather Index Through the DuPont Analysis Method

Abstract

The purpose of this study is to analyze the financial performances of businesses in the BIST Textile Leather Index through the DuPont analysis method. The data set of this study is composed of the companies traded in the Istanbul Stock Exchange (BIST) Textile Leather Index. In this study, the data obtained from the relevant companies' balance sheets and income statements between the 2020 – 2024 period have been reviewed through the DuPont analysis method. According to the findings of this study, the most successful company in terms of the average return on equity is found as YUNSA. Although ARSAN is the most successful company in terms of the net profit margin, the low asset turnover makes YUNSA more successful from the perspective of profit capital ratio. It has been identified that the worst performance in the net profit margin belongs to SKTAS, the company with the highest negative value in the net profit margin. In the return on equity, the companies YUNSA, RUBNS, BOSSA, SUNTK, DESA, ARSAN, YATAS, ENSRI, BLCYT, and KRTEK showed above the industry average performances. It has been revealed that the other companies present in the data set show below the industry average performances in return on equity. This situation can be interpreted as meaning that companies performing above the industry average are using their equity effectively, while companies performing below the average are not using their equity effectively.

Keywords

DuPont Analysis,
Ratio Analysis,
Financial Performance,
Textile Leather Index

JEL Classification

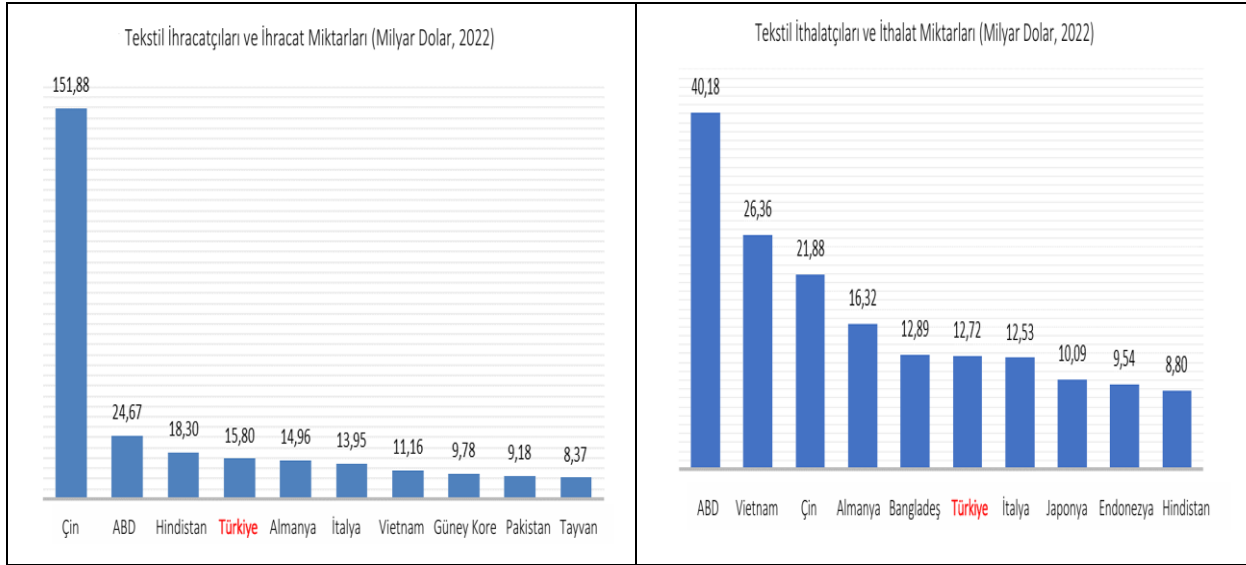
M40, M41, O14

1. Giriş

Türkiye’de Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)’ın yaptığı sınıflandırmaya göre imalat sektöründe yer alan 9 alt sektörden biri olan tekstil, giyim eşyası ve deri sektörü, ülkelerin hem refah seviyesini hem de gelişimini etkilemektedir. Çünkü emek yoğun olan bu sektör, hem hammadde ve yarı mamul hem de mamul üretimini gerçekleştirerek ekonomiye katkı sağlamaktadır. Giyim ürünlerinin üretildiği hazır giyim sektörünün tedarik zinciri içerisinde geniş kapsamlı üretim yelpazesine sahip olan tekstil sektöründe; elyaf, iplik, örme/dokuma kumaş, keçe ve tufting yüzeylerin dâhil olduğu dokusuz yüzeyler, ev tekstili ürünleri ve halıların yanı sıra ağ, ip, tekstil kablo, taşıyıcı tekstil bandı, branda, koruyucu bez, filtre, paraşüt ve fren bezi gibi teknik kullanıma yönelik teknik tekstiller üretilmektedir. Genellikle el emeğine dayanan ve yüksek uzmanlık gerektiren bir sektör olan deri sektöründe ise; eldiven, kemer, koşum takımı, valiz, çanta, sandık, giyim ürünleri ve ayakkabılar üretilmektedir (T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023). Üretilen bu ürünler aracılığıyla hem tüketicilerin hem de farklı sektörlerdeki işletmelerin ihtiyaçları karşılanabilmektedir.

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından son olarak 2023 yılında yayınlanan ve 2022 yılına ait verilerin yer aldığı tekstil, hazır giyim, deri ve deri ürünleri sektör raporunda tekstil

sektörü ihracat ve ithalatında öne çıkan ülkeler ve bu ülkelerin ihracat ve ithalat miktarları Şekil 1’de gösterilmiştir:

Şekil 1. Tekstil Sektörü İhracat – İhracat Miktarları ve İthalat – İthalat Miktarları (2022) (Kaynak: T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, 2023).

Şekil 1’de görüldüğü gibi birçok sektörde lider konumda olan Çin, 2022 yılında tekstil sektöründeki ihracatta da 151,88 milyar \$ ile 1. sırada yer almaktadır. Tekstil ihracatçıları ülke sıralamasında Amerika ve Hindistan’dan sonra 15,80 milyar \$ ile Türkiye 4. sırada yer almaktadır. Aynı raporda tekstil ithalatçıları açısından yapılan sıralamada ise ülkemizin 12,72 milyar \$ ile 6. sırada olduğu şekilden de görülmektedir. Bu durumu, tekstil sektöründe ihraç edilecek ürünlerin üretiminde kullanılacak hammadde veya yarı mamullerin farklı ülkelerden elde edildiği şeklinde yorumlamak mümkündür.

Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel pandemi olarak ilan edilen Covid – 19, önceleri sağlık krizi olarak değerlendirilmiştir. Ancak sosyal mesafenin korunması, karantina ve sokağa çıkma yasakları gibi alınan tedbirler ekonomik hayatı etkilediği için bazı işletmelerin üretim sürecinin olumsuz etkilenmesi ve bazı işletmelerin ise kapanması durumu ülkelerde ekonomik kriz yaşanmasına neden olmuştur. 2020 ve 2021 yıllarında her geçen gün artan vakalar nedeniyle bu yıllar Covid – 19 süreci olarak dikkate alınmaktadır (Osanzmaz vd., 2024). Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde Cumhuriyet tarihinin en büyük felaketlerinden biri olarak ifade edilen Kahramanmaraş merkezli depremler de pandemi sürecinde olduğu gibi üretim ve hizmet işletmelerinde yaşanan aksaklıklar

nedeniyle yeni bir ekonomik krizin yaşanmasına yol açmıştır. Çünkü, deprem nedeniyle yaşanan can ve mal kayıplarının yanı sıra deprem bölgesinde faaliyetlerini gerçekleştiren işletmeler finansal açıdan da olumsuz etkilenmiştir (Akgemci, 2023). Hem Covid-19 pandemisi hem de 6 Şubat 2023 tarihinde ülkemizde meydana gelen depremler hemen her sektörde bazı değişikliklere yol açmıştır. Bu sektörlerden biri olan tekstil sektöründe faaliyetlerini sürdüren işletmelerin de olumsuz etkilerden korunabilmesi için finansal performansları ile ilgili karar sürecini doğru yönetmeleri gerekmektedir. İşletme içi ve işletme dışı bilgi kullanıcılarına yol gösterecek olan finansal performans verilerinin ölçümü ile sürdürülebilir bir işletme yapısının oluşturulması da mümkün olabilecektir (Büyükarıkan, 2020). Bu bilgiler ışığında, finansal analiz tekniklerinden yararlanılarak sektördeki işletmelerin finansal performanslarının belirlenmesi önem arz etmektedir. Bu doğrultuda araştırmanın amacı, BİST Tekstil Deri Endeksindeki (XTEKS) işletmelerin finansal performanslarının DuPont analizi yöntemiyle incelenmesi olarak belirlenmiştir. Yıllar itibariyle endeksteki hangi işletmenin daha iyi ya da daha kötü özkaynak karlılığı performansı sergilediği belirlenmeye çalışılacaktır. Literatür taramasında tekstil sektörüne ait finansal performans değerlemesinin farklı analiz teknikleri ile yapıldığı belirlenmiştir. Ancak 2020 – 2024 yıllarını kapsayan döneme ait çalışmaya ulaşamaması ve hem pandemi hem de ülkemizde yaşanan depremin etkilerinin de dikkate alınabileceği bir çalışma olması nedeniyle araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Belirlenen amaç doğrultusunda öncelikle tekstil sektörü ile ilgili teorik bilgilere, bu sektör ile ilgili finansal performans değerlendirmesinin yapıldığı literatür taramasına yer verilmiştir. Daha sonra BİST Tekstil Deri Endeksindeki işletmelerin 2020 – 2024 yıllarına ait bilanço ve gelir tablolarından elde edilen verilerin dikkate alınması ile DuPont Analizi yöntemi kullanılarak yapılan analize ait bulgulara ve çalışmanın sonuç kısmına yer verilmiştir.

2. Literatür Taraması

Literatürde tekstil sektöründe yer alan işletmelerin finansal performanslarının farklı yöntemler kullanılarak belirlendiği ulusal ve uluslararası çalışmalar yer almaktadır. Literatürdeki bu çalışmaların özeti Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1

Tekstil Sektörünün Finansal Performansı ile İlgili Literatürde Yer Alan Bazı Çalışmalar

Yazarlar (Yıl)	Çalışmanın Yöntemi	Çalışmanın Amacı ve Kapsamı	Çalışmanın Sonuçları
Altaş & Giray (2005)	Lojistik Regresyon Analizi	BİST Tekstil Deri endeksinde yer alan işletmelerin 2001 yılı mali tablo verileri dikkate alınarak mali başarısızlık riski belirlenmiş ve model geliştirilmesi amaçlanmıştır.	Mali başarısızlığın değerlendirilmesinde likidite oranının en önemli oran olduğu ve bu oranın önemli farklılık yarattığı belirlenmiştir.
Çetin (2006)	Veri Zarflama Analizi (VZA)	İMKB’de işlem gören tekstil ve deri sektöründe faaliyet gösteren 22 işletmenin 2004/12 dönemine ait verileri dikkate alınarak etkinliklerinin araştırılması amaçlanmıştır.	Likidite ve karlılık oranları baz alınarak yapılan değerlendirmeye göre BERDAN, MENDERES, METEMTEKS ve TUMTEKS işletmelerinin tam etkin olduğu tespit edilmiştir.
Karagül & Özdemir (2009)	Faktör Analizi ve Diskriminant Analizi	BİST’te işlem gören 21 tekstil ve deri işletmesinin 1992–2003 yıllarını kapsayan mali tablo verileri dikkate alınarak sektörün finans piyasalarından kaynaklı olan şoklara nasıl tepki verdiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Finans piyasaları kaynaklı şokların tekstil sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin karlılık ve verimliliklerinde önemli bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.
KN (2012)	Oran Analizi ve Anova	Hindistan Tamilnadu tekstil sektöründeki 19 işletmeden yüksek net değere sahip olarak seçilen 5 (Ambika Cotton Mills Limited (ACML), Bannari Amman Spinning Mills Limited (BASML), KPRMill Limited (KPRML), Rajapalayam Mills Limited (RML) ve Shiva Teyyam Mills Limited (STL)) halka açık işletmenin 2001-2011 dönemine ait finansal performansının analiz edilmesi amaçlanmıştır.	Seçilen işletmelerden KPRML’nin genel verimliliğinin diğer işletmelere göre iyi olduğu tespit edilmiştir.
Anand (2014)	Karşılaştırmalı Oran Analizi	Hindistan’daki tekstil sektöründe faaliyetlerini sürdüren 3 tekstil işletmesinin 3 yıllık verileri dikkate alınarak işletmelerin karlılığı, likiditesi ve ödeme gücü pozisyonunun belirlenmesi amaçlanmıştır.	İşletmelerin mali durumunun sağlam olduğu, kısa vadeli borçlarını ödeyebilmek için yeterli fon bulundurduğu, karlılık marjlarındaki değişikliğin hammadde fiyatlarındaki değişiklik nedeniyle farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Seçilen işletmelerde karlılık, likidite ve ödeme gücü pozisyonunda önemli bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir.
Selimoğlu & Orhan (2015)	Oran Analizi ve Diskriminant Analizi	BİST’te işlem gören 25 dokuma, giyim eşyası ve deri işletmesinin 2013 yılı verileri dikkate alınarak işletmelerin finansal başarısızlıklarının ölçümünde yararlanılabilecek finansal oranların belirlenmesi amaçlanmıştır.	23 adet finansal oran kullanılarak yapılan analizde 7 oranın gruplar arasında farklılık gösterdiği ve diskriminant analizi sonucunda kullanılan modelin %92 sınıflandırma başarısı gösterdiği belirlenmiştir.
Bağcı (2015)	Z Score Modeli ve Oran Analizi	Borsa’da işlem gören 24 işletmenin 2008–2013 yıllarına ait verileri dikkate alınarak tekstil ve hazır giyim sektöründeki işletmelerin mali durumunun analiz edilmesi ve olası bir ekonomik kriz karşısında sektörün durumunun tahmin edilmesi amaçlanmıştır.	İşletmelerin olası ekonomik daralma karşısında ciddi düzeyde kırılan bir yapıya sahip olduğu, verimlilik ve etkinliğin düşük olmasından dolayı likidite durumunun güven vermediği, mali yapılarının güçlü olmaması nedeniyle ciddi düzeyde finansman giderlerine katlanıldığı ve işletmelerin karlılık düzeylerinin iyi olmadığı tespit edilmiştir.
Temizel & Bayçelebi (2016)	TOPSIS Yöntemi	BİST’te tekstil imalat sanayiinde faaliyet gösteren 15 işletmenin 2011–2014 yıllarını kapsayan dönemine ait verileri dikkate alınarak işletmelerin performans sıralamasının belirlenmesi amaçlanmıştır.	İşletmelere ait mali tablolar kullanılarak hesaplanan finansal oranlar karar noktaları olarak dikkate alınmıştır. TOPSIS sıralamasına göre YUNSA, BOSSA ve

			ARSAN işletmelerinin ilk üçte yer aldığı belirlenmiştir.
Fayyaz & Nabi (2016)	Oran Analizi ve Regresyon Analizi	Standart Sermaye Güvenliği internet sitesinden GATM ve NML işletmelerinin 2003–2017 dönemine ait verileri dikkate alınarak işletmelerin mali tablo verilerinin karşılaştırılarak hangisinin daha iyi performans sergilediğinin belirlenmesi amaçlanmıştır.	NML İşletmesinin likidite pozisyonunun daha iyi olduğu ve her iki işletmenin özkaynak getirisi ile varlık getirisi arasında önemsiz bir fark olduğu tespit edilmiştir.
Arslan vd., (2017)	Analitik Hiyerarşi Süreci (AHP) ve Gri İlişkisel Analiz Yöntemleri	Türkiye’de önde gelen 14 tekstil işletmesinin 1991–2011 dönemleri dikkate alınarak ilgili işletmelerin finansal performanslarına göre sıralanması amaçlanmıştır.	AHP yöntemi ile ağırlandırılarak Gri İlişkisel Analiz yönteminin uygulanmasına göre yapılan sıralamada ilk üç sırada SKTAS, KORDS ve BOSSA işletmelerinin yer aldığı belirlenmiştir.
Konak vd., (2018)	TOPSIS Yöntemi ve MOORA Yöntemi	BİST’te işlem gören 23 tekstil ve deri işletmesinin 2010–2015 yıllarını kapsayan dönemine ait verileri dikkate alınarak işletmelerin finansal performans puanlarına ulaşılmış ve işletmelerin bu performanslarına göre sıralanması amaçlanmıştır.	2010–2015 yıllarını kapsayan dönemde BİST’te işlem gören tekstil ve sektördeki işletmelerin performans puanları ile analiz dönemindeki puanlarının genel olarak benzediği tespit edilmiştir.
Fatema vd., (2018)	Karşılaştırmalı Oran Analizi	Apex Spinning & Knitting Mills Limited, Far East Knitting & Dyeing Industries Limited ve Tung Hai Knitting & Dyeing Limited olmak üzere üç tekstil işletmesinin beş yıllık verileri dikkate alınarak işletmelerin finansal durumunun belirlenmesi amaçlanmıştır.	Araştırmaya konu olan tekstil işletmelerinin mali durumu ve likidite pozisyonunun sağlam olduğu, kısa vadeli borçların ödenmesi için yeterli fon bulundurulduğu ve seçilen işletmelerde karlılık, likidite ve ödeme gücü pozisyonu açısından önemli bir farklılık olmadığı belirlenmiştir.
Öğünç (2018)	Oran Analizi	TCMB Gıda ve tekstil sektörlerine ait işletmelerin 2014, 2015 ve 2016 yıllarındaki verileri dikkate alınarak sektördeki işletmelerin finansal oranlarının karşılaştırılarak yorumlanması amaçlanmıştır.	Araştırma kapsamında gıda sektöründeki küçük ölçekli işletmelerin kısa vadeli borç ödeme güçlüğü yaşadıkları için daha zor bir dönem geçirdiği, tekstil sektöründe ise temel sorunun alacak tahsil süresinin uzun olmasından kaynaklı ortaya çıktığı belirlenmiştir.
Nithya & Dharshini (2019)	Oran Analizi	Hindistan’ın tekstil sektöründeki en büyük 5 (Welspun India Ltd., Vardhman Ltd., Alok Industry Ltd., Raymond Ltd. ve Arvind mills Ltd.) işletmenin 2012–2017 dönemine ait finansal performansının belirlenmesi amaçlanmıştır.	Seçilen işletmelerin verimlilik pozisyonu açısından finansal performanslarında önemli bir fark olduğu; Welspun India Ltd.’nin büyüme oranı açısından lider konumunda olduğu; bu işletmeyi Arvind Mills Ltd. ve Raymond Ltd.’nin takip ettiği; Arvind Mills Ltd.’nin yükümlülüklerinden daha fazla varlıklarının olduğu tespit edilmiştir.
Atagan Çetin (2019)	Oran Analizi	Bir tekstil işletmesinin 3 yıllık mali tablo verileri dikkate alınarak oran analizi yönteminin açıklanması amaçlanmıştır.	İşletmenin kısa vadeli borç ödeme gücü konusunda 3. yılda daha iyi bir pozisyona ulaştığı, 3. yılda özkaynak finansmanına yönelimin olduğu, 3. yıldaki stok devir hızının düşüş eğiliminde olmasından dolayı stoklarını eritemediği, alacakların tahsil süresinin kısa olmasına rağmen borçların geri ödeme süresinin daha kısa olduğu, 3. yılda karlılık oranlarının artış gösterdiği ve özkaynak karlılığı açısından işletmenin 3. yılda daha başarılı olduğu tespit edilmiştir.
	Oran Analizi	Hindistan’daki seçilmiş 5 tekstil işletmesinin (Arvind Ltd., Vardhman Textiles Ltd., Welspun India Ltd.,	Seçilen işletmelerin finansal performans değerlerinde likidite, ödeme gücü, karlılık ve verimlilik açısından önemli bir fark olduğu belirlenmiştir. Vardhman Textiles Ltd.’nin likidite açısından iyi olduğu; Trident Ltd. ve Welspun India Ltd.’nin borç

Chhibber (2020)		Raymond Ltd. ve Trident Ltd.) 2014–2019 yıllarına ait finansal performanslarının belirlenmesi amaçlanmıştır.	oranının ortalama borç özsermaye oranına eşit olduğu; yönetsel verimlilik açısından Raymond Ltd. ve Arvind Ltd.’nin iyi bir pozisyona sahip olduğu; Welspun India Ltd.’nin karlılık açısından diğer işletmelere liderlik yaptığı belirlenmiştir.
Yıldırım & Çiftçi (2020)	WASPAS Yöntemi	BİST tekstil, giyim ve deri endeksindeki işletmelerin 2015–2019 dönemine ait verileri dikkate alınarak bu sektörde işlem gören işletmelerin finansal performanslarının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.	2015 – 2019 dönemi için BİST’te işlem gören tekstil işletmeleri arasında finansal performansı en yüksek olan işletme YATAŞ olarak belirlenmiştir.
Büyükarıkan (2020)	CHAID Karar Ağacı	BİST’te işlem gören 21 tekstil işletmesinin 2009–2013 yıllarını kapsayan döneme ait verileri dikkate alınarak sektördeki işletmelerin finansal performansına etki eden değişkenlerin belirlenmesi amaçlanmıştır.	Finansal rantabilite ve sermaye yapısı işletmelerin finansal performansına etki eden iki önemli oran olarak belirlenmiş ve bu değişkenlere ait 6 profil elde edilmiştir.
Ezin (2022)	Oran Analizi ve TOPSIS Yöntemi	TCMB ve TÜİK tarafından reel sektörde faaliyet göstererek kurumlar vergisine tabi olan tekstil imalat sektöründeki tüm işletmelerin 2009–2020 dönemini kapsayan verileri dikkate alınarak Türkiye’deki tekstil imalat sektörü ve genel imalat sektörüne ait bilanço verilerinin karşılaştırılması olarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır.	Tekstil sektörü her üç likidite oran analizlerinde de ana imalat sektör ortalamasının üzerinde bir oransal değere sahiptir. Her iki sektörde de, öz kaynaklardan daha çok yabancı kaynaklara yönelme durumu olduğu, duran varlıkların genellikle yabancı kaynaklarla karşılanmaya çalışıldığı yönünde veriler elde edilmiştir. Aktif devir hızı, öz kaynak devir hızı, stok devir hızı ve alacak devir hızında tekstil imalat sektörü, genel sektör ortalamasının altında seyretmiştir. Karlılık analizlerinde ise 2019 yılından sonra hızlı bir artış olduğu, tekstil imalat sektörünün genel sektör ile paralel hareket ettiği tespit edilmiştir. 2019, 2020 ve 2021 yılları için yapılan performans sıralamasında her yıl ilk sıralamalardaki firmalarda farklılık olduğu tespit edilmiştir. Ancak incelenen 3 yıl içerisinde en yüksek performans sıralamasında ilk 5’te BOSSA işletmesinin, en düşük performans sıralamasında ise HATEKS ve KORDS işletmelerinin olduğu belirlenmiştir.
Boruah (2022)	Oran Analizi	Finansal oranlar aracılığıyla tekstil sektörünün finansal performansının farklı çalışmalarda uygulanmasının araştırılması amaçlanmıştır.	Finansal oranların sadece işletmelere değil aynı zamanda iş birimleri ve işletme yöneticilerine de fiyat belirleme ve rekabetçi teklif hazırlama konusu da olmak üzere alınacak kararlara yardımcı olacağı belirlenmiştir.
Darji & Dahiya (2023)	Oran Analizi ve Veri Zarflama Analizi	Hindistan’ın kuzeyinde yer alan Haryana’daki tekstil sektöründeki 82 işletmenin finansal performansının değerlendirilmesi amaçlanmıştır.	Haryana’daki tekstil sektörünün finansal açıdan verimsiz ve istikrarsız olduğu; moda temelli bir sektör olan tekstil sektörünün sağlıklı bir finansal performans için kısa vadeli borçlanma oranının azaltılması ve teknolojik ilerlemelerin dikkate alınarak girdilerin azaltılması ve çıktıların artırılması gerektiği tespit edilmiştir.
Thabasvini & Nandhini (2023)	Karşılaştırmalı Oran Analizi	Hint tekstil sektöründeki seçilmiş (Kitex textiles, Century textiles, Siddheswari textiles, VIP clothing, Soma textiles, Globe textiles, Surat textiles ve Vardhman textiles) işletmelerin 2017–2022 dönemine	İşletmelerin iyi bir finansal istikrara sahip olduğu ve net karlarını artırma konusunda maliyetlerini düşürerek maliyet kontrol stratejilerini uygulamaları, kısa vadeli borcun uzun vadeli borca dönüştürülmesi önerilerinde bulunulduğu belirlenmiştir.

		ait mali yapısının sağlam olup olmadığının belirlenmesi amaçlanmıştır.	
Awwalien vd., (2023)	Oran Analizi	Üç tekstil işletmesinin (Asia Pacific Investama – MYTX, Asia Pacific Fibers – POLY, Sri Rejeki Isman - SRIL) 10 yıllık mali tablo verileri dikkate alınarak oran analizi yöntemi ile finansal performanslarının belirlenmesi amaçlanmıştır.	Likidite oranı açısından MYTX ve POLY işletmelerinin performansının iyi olmadığı SRIL işletmesinin cari oran ve asit-test oranı açısından oldukça iyi olduğu; borç ödeme gücü açısından MYTX'in performansının oldukça iyi olduğu, POLY'nin performansının ise iyi olmadığı; SRIL'in borç varlık oranının oldukça iyi olduğu; üç işletmenin de hem borç özsermaye oranının hem de net kar marjı ve varlık getirisinin oldukça iyi olduğu tespit edilmiştir.
Raval (2023)	Oran Analizi	Hindistan'ın tekstil sektöründen seçilen ilk 5 (Trident Ltd., Arvind Ltd., Welspun Ltd., Vardhman Ltd., Raymond Ltd. ve Arvind Ltd.) işletmenin 2019-2023 dönemine ait finansal performansının belirlenmesi amaçlanmıştır.	Sektörden seçilen işletmelerin finansal performanslarının büyüme oranı, trend analizi ve verimlilik pozisyonu açısından büyük ölçüde farklılık gösterdiği; büyüme oranı açısından Arvind Ltd.'nin lider konumda olduğu; işletmelerin yükümlülüklerinden daha fazla varlığa sahip olduğu belirlenmiştir.

Tablo 1'de görüldüğü gibi literatür taramasında tekstil sektörüne ait finansal performans değerlemesinin farklı analiz teknikleri ile yapıldığı belirlenmiştir. Ancak 2020 – 2024 yıllarını kapsayan döneme ait çalışmaya ulaşılamaması ve hem pandemi hem de ülkemizde yaşanan depremin etkilerinin de dikkate alınabileceği bir çalışma olması nedeniyle araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Aynı zamanda çalışma, tekstil deri endeksindeki işletmelerin finansal performansını inceleyerek ilgili sektör temsilcileri ve işletme yöneticileri tarafından alınacak kararlar için ipuçları sağlayabilir.

3. Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde kullanılan veri seti ve yöntem ile ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. Veri Seti

Araştırmada veri seti, BİST Tekstil Deri Endeksinde yer alan 21 işletmenin 2020 – 2024 yıllarına ait verilerinden oluşmaktadır. BİST Tekstil Deri Endeksindeki işletmelerin 2020 – 2024 döneminin dikkate alınması araştırmanın sınırlılığı olarak belirlenmiştir. Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP)'dan alınan bilgilere göre belirlenen ve Borsa İstanbul'da işlem gören işletmeler Tablo 2.'de gösterilmiştir. Araştırmada belirlenen oranlar hesaplanırken ilgili işletmelere ait 2020 – 2024 dönem aralığındaki bilanço ve gelir tabloları kullanılarak elde edilen veriler dikkate alınmıştır.

Tablo 2

Araştırma Kapsamında Yer Alan BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmeler

İşletme Kodları	İşletme İsimleri
ARSAN	ARSAN TEKSTİL TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
ARTMS	ARTEMİS HALI A.Ş.
ATEKS*	AKIN TEKSTİL A.Ş.
BLCYT	BİLİCİ YATIRIM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
BOSSA	BOSSA TİCARET VE SANAYİ İŞLETMELERİ T.A.Ş.
DAGI	DAGI GİYİM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
DERİM	DERİMOD KONFEKSİYON AYAKKABI DERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
DESA	DESA DERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
ENSRI	ENSARİ DERİ GIDA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
HATEK	HATEKS HATAY TEKSTİL İŞLETMELERİ A.Ş.
ISSEN	İŞBİR SENTETİK DOKUMA SANAYİ A.Ş.
KORDS	KORDSA TEKNİK TEKSTİL A.Ş.
KRTEK	KARSU TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
LUKSK	LÜKS KADİFE TİCARET VE SANAYİ A.Ş.
MNDRS	MENDERES TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
RODRG	RODRİGO TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
RUBNS	RUBENİS TEKSTİL SANAYİ TİCARET A.Ş.
SKTAS	SÖKTAŞ TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
SUNTK	SUN TEKSTİL SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
YATAS	YATAŞ YATAK VE YORGAN SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
YUNSA	YÜNİSA YÜNLÜ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

Not. *ATEKS Nisan 2025'te Yakın İzleme Pazarına alınarak XTEKS'den çıkarılmıştır. Kaynak: Kamuyu Aydınlatma Platformu, 2025)

3.2. DuPont Analizi Yöntemi

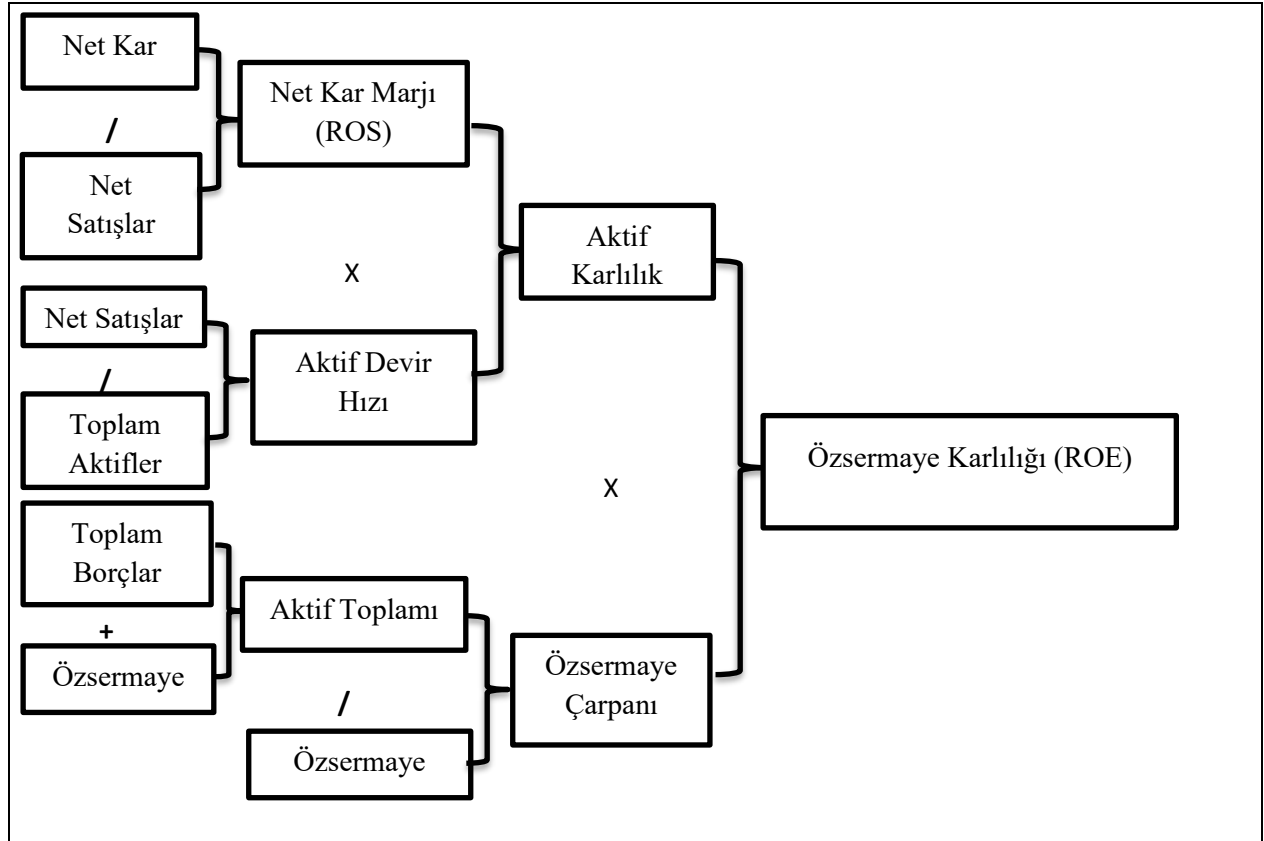
Araştırmada incelenen BİST Tekstil Deri Endeksindeki işletmelerin finansal performanslarının değerlendirilmesi için DuPont Analizi yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, General Motors'daki finansal işlemlerin değerlendirilmesi sürecinde görevlendirilen F. Donaldson Brown tarafından ortaya çıkarılmıştır. Aslında yöntemin orijinali DuPont tarafından alınan ve bir kimya işletmesi olan DuPont Corporation'un finansal verilerini anlamak için görevlendirilen DuPont mühendisi tarafından 1918 yılında geliştirilmiştir. İşletmedeki hızlı büyüme, işletmenin finansal performansının değerlendirilmesi açısından yönetimin zorluk yaşamasına neden olmuştur. İşletmenin finansal performansının yönetim tarafından değerlendirilmesini kolaylaştırabilmek amacı ile, Donaldson Brown liderliğinde, işletme karlılığının temel itici güçleri belirlenerek bunların optimize edilmesinin yolları aranmış, işletmenin Yatırım Getirisi'nin (ROI) analizi için sistematik bir yaklaşım geliştirilmiştir (Almazari, 2012).

Karlılığın değerlendirilmesinde geçerli bir model olarak kullanılan DuPont Analizi, bir işletmenin Özkaynak Getirisi (ROE) hakkında fikir vererek işletmelerin finansal performanslarının değerlendirilmesi için kullanılan bir yöntemdir (Vyas, 2023). 20. yy. başlarından beri finans ve

muhasebeye yaygın olarak kullanılan ve bir analitik çerçeve haline gelen bu yöntem işletmelerin mali tablolarının incelenerek varsa karlılık sorunlarına ait nedenlerin belirlenmesine yardımcı olmaktadır (Kalesha vd., 2023; Özçelik, 2024). ROE'yi; kar marjı, varlık devir hızı ve finansal kaldıraç olarak üç bileşene ayıran bu yöntemle yapılacak hesaplamada kullanılacak formül aşağıdaki denklemdeki gibidir (Davidson, 2020):

$$ROE = \frac{\text{Net Kar}}{\text{Net Satışlar}} \times \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Aktif Toplamı}} \times \frac{\text{Aktif Toplamı}}{\text{Özsermaye Toplamı}} \quad (1)$$

Yukarıdaki denklemde yer alan formül kullanılarak yapılacak hesaplamada formülün hem payında hem de paydasında bulunan net satışlara ait veriler birbiri ile yok edilmektedir. Formüldeki aktif karlılık oranı olarak ifade edilen (ROA)'nın özsermaye çarpanı ile çarpılması sonucunda ise özsermaye karlılığı belirlenmektedir. Bu süreçte özsermaye karlılığının; ürün karlılığı (Net kar), operasyonel verimlilik (Aktif toplamı) ve ödeme gücü (Özsermaye çarpanı) olarak ayrıştırıldığı formülden de görülmektedir (Shan vd., 2024). Bu bileşenlere ait detayların yer aldığı DuPont Analizi şeması Şekil 2'de gösterilmiştir (Özçelik, 2024):

Şekil 2. DuPont Analizi Şeması (Kaynak: Özçelik, 2024)

Şekil 2.'de görüldüğü gibi işletmelerin özsermaye karlılığının hesaplanabilmesi için öncelikle net kar tutarının net satışlara bölünmesi ile elde edilen net kar marjı; net satışların toplam aktiflere bölünmesi sonucu ortaya çıkan aktif devir hızı ve üçüncü olarak da toplam borçlara özsermaye tutarı eklenerek aktif toplamı bulunmalıdır. Daha sonra net kar marjı ve aktif devir hızının çarpılması sonucu elde edilen aktif karlılık oranının ve aktif toplamının özsermayeye bölünmesi sonucu ortaya çıkan özsermaye çarpanının belirlenmesi gerekmektedir. Bu iki değer çarpılması sonucunda ise özsermaye karlılığı tespit edilebilmektedir. İşletmenin 1 birim özsermayeden ne kadar kar elde ettiğini gösteren bu oran ile işletmelerin başarı denetimine yardımcı olunmaktadır. Yatırımların belirlenmesinde yatırımcılar tarafından ana kriter olarak dikkate alınan özsermaye karlılığının yüksek olması, yatırılan sermayenin geri kazanım süresinin az olacağına işaret etmektedir (Çabuk & Lazol, 2009; Özçelik, 2024).

İşletmelerin sahip olduğu aktiflerinin verimli bir şekilde kullanılıp kullanılmadığının değerlendirilmesi için aktif karlılık oranı hesaplanmalıdır (Timur & Günay, 2021). Bu oran, Şekil 2.'de de görüldüğü gibi net kar marjı değeri ve aktif devir hızı değerinin çarpımı ile hesaplanmaktadır. İşletmenin sürekliliğinin sağlanması konusunda en önemli unsur olan net kar marjı; işletmede katlanılan faaliyet ve faiz giderleri, vergiler ve gelirlerden ayrılan hisse senedi kar payları düşülerek ticari faaliyetlerden elde edilen kar yüzdesi olarak değerlendirilmektedir. İşletmeler genellikle bu yüzdenin yüksek çıkmasını beklemektedir. Çünkü işletmenin satışlarında meydana gelen artış ya da azalış, ilgili işletmenin net verimliliğini göstermektedir (Gümüş & Yıldırım, 2022). Aktif karlılıkta dikkate alınan bir diğer oran olan aktif devir hızı ise, işletmede sahip olunan varlıkların etkinliğinin ölçülmesi için kullanılmaktadır. Bu oranın düşük olması; işletmede aşırı varlık bulunduğu, işletmenin tam kapasite ile çalışmadığı veya yetersiz satış yaptığı şeklinde değerlendirilebilmektedir. Oranın yüksek olması ise, sahip olunan varlıkların işletmede etkin bir şekilde kullanıldığını belirtmektedir (Akdoğan & Tenker, 2007; Davidson, 2020).

Finansal kaldıraç (özsermaye çarpanı), işletmede sahip olunan varlıkların ne kadarının özsermaye ile finanse edildiğini göstermektedir. Bir işletmenin borcunun yüksek olması o işletmenin özsermaye çarpanının da yüksek olacağını göstermektedir (Davidson, 2020). Ancak, işletmelerin varlıklarının finanse edilmesinde yabancı kaynak – özkaynak dengesinin korunması da önem arz etmektedir. Çünkü bu süreçte ağırlıklı olarak yabancı kaynak kullanımı işletmenin yüksek faiz yükü altına girerek kredi geri ödemelerinde zorluk yaşayabileceği ve finansman riskinin de artacağı şeklinde değerlendirilmektedir (Erduru, 2021). Bu doğrultuda kaldıraç oranı,

satışların karlılığı ve aktif verimliliğinin dikkate alınması ile tespit edilen özsermaye karlılığının artırılması sürecinde; aktiflerin verimli bir şekilde kullanılmasının, optimum seviyede borçlanılarak finansal kaldıraçtan faydalanılmasının ve net kar marjının artırılmasının uygun olacağı ifade edilmektedir (Çil Koçyiğit vd., 2022).

4. Araştırma Bulguları

Veri setinde yer alan işletmelerin 2020 – 2024 yılları için net kar marjı, aktif devir hızı, aktif karlılık, borç kaynak ve özsermaye karlılık oranlarının hesaplanması ile DuPont analizi gerçekleştirilmiştir. Yıllara göre yapılan hesaplamalarda özsermaye karlılığına ait verilerin büyükten küçüğe doğru sıralanması sonucunda oluşan Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6 ve Tablo 7 aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 3

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin 2020 Yılı DuPont Analizi Sonuçları

İşletmeler	Net Kar Marjı %	Aktif Devir Hızı %	Aktif Karlılık (ROA) %	Borç Kaynak Oranı %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	4,05	70,80	2,87	58,53	8,13
SUNTK	7,4356	156,8763	11,6647	68,7413	37,9755
YATAS	9,7293	148,7307	14,4705	62,6031	37,0016
ISSEN	13,3948	82,9474	11,1106	73,8200	36,5354
ARSAN	40,3396	41,3350	16,6743	24,8022	25,6470
ARTMS	15,8416	87,4788	13,8580	67,3256	21,2063
RUBNS	11,3880	79,2394	9,0238	45,7824	20,1728
KRTEK	6,0388	70,9654	4,2855	73,2256	18,7028
BOSSA	5,2729	74,4331	3,9248	73,0711	15,0949
BLCYT	21,7843	38,5804	8,4044	12,3342	14,9905
ENSRI	14,4413	34,2350	4,9439	59,9623	12,9922
YUNSA	3,3640	91,6079	3,0817	69,4188	10,7052
ATEKS	12,9486	40,3445	5,2240	31,9718	7,8755
LUKSK	6,7946	49,7710	3,3817	49,8995	6,6142
KORDS	3,3721	61,4043	2,0706	56,8933	6,3367
DAGI	7,4263	42,2941	3,1409	44,8311	5,9652
HATEK	6,8387	53,3083	3,6456	32,7621	5,2775
DESA	0,7055	64,5612	0,4555	73,2712	1,7491
DERIM	-2,1407	76,5522	-1,6387	77,5690	-7,1613
RODRG	-7,0519	58,0171	-4,0913	61,8859	-10,1641
MNDRS	-5,1623	86,7099	-4,4762	73,0632	-20,9003
SKTAS	-19,2036	36,8032	-7,0675	77,1709	-46,2766

Tablo 3'te görüldüğü gibi net kar marjı en yüksek olan ARSAN işletmesi aktif karlılıkta da birinci sırada yer almaktadır. Net kar marjı ve aktif karlılıkta en başarısız işletme ise SKTAS olarak görülmektedir. 2020 yılında aktif karlılıkta KORDS, DESA, DERIM, RODRG, MNDRS ve SKTAS işletmeleri sektör ortalamasının altında performans sergilemiştir. Borç kaynak oranı

açısından ise ARSAN, RUBNS, BLCYT, ATEKS, DAGI ve HATEK sektör ortalamasının altında kalan işletmeler arasındadır.

Özsermaye karlılığına göre en başarılı işletme SUNTK olarak görülmektedir. ARSAN'ın net kar marjı ve aktif karlılıkta en başarılı işletme olmasına rağmen özsermaye karlılığında SUNTK'nın en başarılı işletme olmasının sebebi borç kaynak oranının yüksek olması olarak değerlendirilebilir. Özsermaye karlılığı açısından en kötü performans ise net kar marjının en yüksek negatif değere sahip olduğu SKTAS işletmesine aittir. 2020 yılında SUNTK en iyi performansı göstermiş ve en iyi ikinci performansı gösteren işletme ise YATAS olmuştur. Özsermaye karlılığında SUNTK, YATAS, ISSEN, ARSAN, ARTMS, RUBNS, KRTEK, BOSSA, BLCYT, ENSRI ve YUNSA işletmelerinin sektör ortalamasının üzerinde performans gösterdiği tablodan görülmektedir. Özsermaye karlılığı açısından 2020 yılında 11 işletme sektör ortalamasının üzerindeyken 10 işletme bu ortalamanın altında kalmıştır. Sektör ortalamasının altında kalan işletmelerin küresel ölçekte yaşanan Covid – 19 sürecinden olumsuz etkilendikleri yani 2020 yılındaki sermayelerinden kar elde edemedikleri, ortalamanın üzerindeki işletmelerin ise ilgili yıla ait sermayelerini daha etkin olarak kullanabildiği şeklinde değerlendirmeler yapılabilir.

Tablo 4

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin 2021 Yılı DuPont Analizi Sonuçları

İşletmeler	Net Kar Marjı %	Aktif Devir Hızı %	Aktif Karlılık (ROA)%	Borç Kaynak Oranı %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	9,70	78,41	7,60	54,87	19,81
BOSSA	24,2284	94,6903	22,9419	63,2120	68,8917
SUNTK	9,3825	157,1475	14,7444	71,4110	51,4373
ARSAN	54,54370	56,0881	30,5925	16,2489	40,4192
KRTEK	12,7762	83,2036	10,6302	71,2574	38,0720
ENSRI	28,4018	43,0104	12,2157	67,3977	34,6763
YATAS	8,9562	158,2690	14,1749	54,1593	33,3289
DESA	10,7195	87,4162	9,3706	67,2742	30,6423
BLCYT	31,6827	52,5089	16,6362	12,3248	30,2823
ISSEN	11,9632	95,5011	11,4250	54,7577	29,6967
YUNSA	7,7289	95,4278	7,37556	74,3809	26,4691
LUKSK	27,1887	44,7754	12,1738	54,4002	25,8064
RUBNS	20,8856	66,2615	13,8391	38,3723	23,4687
ATEKS	31,3353	42,8356	13,4226	33,5351	20,0103
KORDS	9,7396	73,0137	7,1112	53,7237	19,6383
ARTMS	7,9277	55,5566	4,4044	62,4323	12,4062
HATEK	10,6035	56,6218	6,0038	40,9970	9,63251
DERIM	0,7245	110,7070	0,8020	79,5527	3,7515
SKTAS	0,9981	36,4755	0,3640	63,5240	1,3371
DAGI	-5,3037	61,1089	-3,2410	46,7849	-6,0013
RODRG	-8,4116	63,4364	-5,3360	51,0727	-12,0550
MNDRS	-12,0250	68,7243	-8,2641	73,1403	-31,2739

Tablo 4’te görüldüğü gibi net kar marjı en yüksek olan işletme BOSSA olmasına rağmen işletme aktif devir hızı açısından altıncı sırada yer almaktadır. Aktif karlılıkta en başarılı işletme ARSAN iken en başarısız işletme MNDRS olarak görülmektedir. Borç kaynak oranı açısından ARSAN, RUBNS, BLCYT, ATEKS, DAGI ve HATEK sektör ortalamasının altında kalan işletmeler arasındadır.

Özsermaye karlılığına göre en başarılı işletme BOSSA olarak görülmektedir. ARSAN’ın net kar marjı ve aktif karlılıkta en başarılı işletme olmasına rağmen özsermaye karlılığında BOSSA’nın en başarılı işletme olmasının sebebi borç kaynak oranının ARSAN’dan daha yüksek olması olarak değerlendirilebilir. Özsermaye karlılığı açısından en kötü performans MNDRS işletmesine aittir. Bu işletmenin net kar marjının en yüksek negatif değere sahip olması da bu durumda etkili olmuştur. 2021 yılında BOSSA en iyi performansı göstermiş ve en iyi ikinci performansı gösteren işletme ise SUNTK olmuştur. Özsermaye karlılığında KORDS, ARTMS, HATEK, DERIM, SKTAS, DAGI, RODRG ve MNDRS işletmelerinin sektör ortalamasının altında performans gösterdiği tablodan görülmektedir. Özsermaye karlılığı açısından 2021 yılında 13 işletme sektör ortalamasının üzerindeyken 8 işletme bu ortalamasının altında kalmıştır. Covid – 19 sürecinin devam ettiği bu yılda da bir önceki yıla göre daha fazla sayıda işletmenin özsermayesini etkin olarak kullandığı ve kar elde ettiği ifade edilebilir. Bu durumun, ilgili sektörde yer alan işletmelerin hem ürün üretimi hem de farklı sektörlerdeki işletmelerin hammadde ihtiyaçlarını karşılayan işletmeler olmasından kaynaklanabileceği şeklinde değerlendirme yapmak mümkündür.

Tablo 5

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin 2022 Yılı DuPont Analizi Sonuçları

İşletmeler	Net Kar Marjı %	Aktif Devir Hızı %	Aktif Karlılık (ROA)%	Borç Kaynak Oranı %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	8,52	123,93	10,56	48,16	22,97
RUBNS	50,9829	165,1087	84,1773	33,5771	128,5396
YUNSA	22,5671	215,8279	48,7061	51,1981	108,8981
MNDRS	24,0077	98,3519	23,6120	47,2842	51,1904
BOSSA	20,7421	112,3176	23,2970	49,5947	48,8947
SUNTK	7,9142	229,7207	18,1805	40,1595	36,2730
DESA	7,7207	171,3471	13,2292	52,7566	29,9725
BLCYT	25,4840	71,3619	18,1859	5,5146	28,8311
KRTEK	8,0959	142,8580	11,5657	52,8252	27,3086
KORDS	6,9914	98,1364	6,8611	57,4601	19,4392
DAGI	8,2990	90,8885	7,5429	50,3924	14,9955
YATAS	2,7431	226,3371	6,2088	53,3492	13,3543
ARSAN	13,2078	79,5600	10,5082	12,5873	13,0690
LUKSK	10,2750	57,7743	5,9363	43,5208	11,0191
ARTMS	0,8565	73,6086	0,6305	53,7857	1,4383
ISSEN	-3,4100	118,4994	-4,0408	41,5021	-7,2938

HATEK	-5,2350	93,9671	-4,9192	38,3243	-8,08003
ATEKS	-7,3187	72,6300	-5,3156	42,7315	-8,9468
ENSRI	-5,1429	98,6297	-5,0725	46,8905	-11,2493
DERIM	-2,1966	315,6262	-6,9333	75,2833	-29,5078
SKTAS	-72,8009	63,4416	-46,1861	58,4378	-128,9933
RODRG	-89,0115	69,0528	-61,4649	66,9643	-163,8314

Tablo 5'te görüldüğü gibi net kar marjı en yüksek ve aktif karlılıkta en başarılı işletme RUBNS olmasına rağmen bu işletme aktif devir hızı açısından altıncı sırada yer almaktadır. Aktif karlılıkta en başarısız işletme ise RODRG olarak görülmektedir. Borç kaynak oranı açısından ARSAN, RUBNS, BLCYT, ATEKS, LUKSK, ISSEN, HATEK ve ENSRI sektör ortalamasının altında kalan işletmeler arasındadır.

Net kar marjında olduğu gibi özsermaye karlılığına göre de en başarılı işletme RUBNS olarak görülmektedir. Özsermaye karlılığı açısından en kötü performans ise net kar marjının en yüksek negatif değere sahip olduğu RODRG işletmesine aittir. 2022 yılında RUBNS en iyi performansı göstermiş ve en iyi ikinci performansı gösteren işletme ise YUNSA olmuştur. Özsermaye karlılığında RUBNS, YUNSA, MNDRS, BOSSA, SUNTK, DESA, BLCYT ve KRTEK işletmelerinin sektör ortalamasının üzerinde performans gösterdiği tablodan görülmektedir. Özsermaye karlılığı açısından 2022 yılında 8 işletme sektör ortalamasının üzerindeyken 13 işletme bu ortalamanın altında kalmıştır. Bir önceki yıla göre ilgili yılda özsermayesini etkin olarak kullanan işletme sayısında azalma meydana gelmiştir. Sektör ortalamasının üzerinde olan işletmelerin yatırımcılar açısından daha cazip olarak değerlendirilebileceği şeklinde yorum yapılabilir.

Tablo 6

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin 2023 Yılı DuPont Analizi Sonuçları

İşletmeler	Net Kar Marjı %	Aktif Devir Hızı %	Aktif Karlılık (ROA)%	Borç Kaynak Oranı %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	8,31	88,03	7,31	42,10	14,06
DESA	20,2513	116,4365	23,5800	37,2979	41,5440
RODRG	27,1232	49,1365	13,3274	64,1421	38,5125
YUNSA	24,8677	90,9380	22,6142	28,2622	34,4340
BOSSA	23,2093	78,7269	18,2719	34,2998	30,6666
ENSRI	42,0100	40,0104	16,8084	38,5548	27,9083
BLCYT	79,9312	20,0413	16,0192	6,37467	23,1476
LUKSK	35,3775	38,7787	13,7189	28,6391	21,0907
YATAS	5,1751	157,2872	8,1399	57,1944	18,4118
MNDRS	17,4866	61,0433	10,6744	34,6057	17,9352
ARSAN	140,3739	9,25144	12,9866	12,8149	16,0349
KRTEK	8,5506	96,3265	8,2365	40,5233	15,2114
DAGI	7,5506	81,4256	6,1481	49,5280	12,2630
ISSEN	8,6306	74,3391	6,4159	28,7652	9,7702

SUNTK	3,0593	172,5654	5,2793	41,7262	9,1561
DERIM	0,4702	342,5053	1,6105	74,3583	6,3752
RUBNS	2,2997	104,2302	2,3970	20,5835	3,2559
KORDS	0,7799	80,2902	0,6262	54,0810	1,7574
ARTMS	0,5378	84,2646	0,4531	50,8202	0,9456
SKTAS	-0,8040	45,6624	-0,3671	51,2378	-0,8972
ATEKS	-5,3885	52,5489	-2,8316	38,9932	-4,7663
HATEK	-19,5699	47,5954	-9,3144	40,6106	-15,4571

2020 yılında olduğu ve Tablo 6.'da görüldüğü gibi 2023 yılında da net kar marjı en yüksek olan işletme ARSAN olmasına rağmen işletme aktif devir hızı açısından en son sırada yer almaktadır. Aktif karlılıkta da en başarılı işletme DESA iken en başarısız işletme HATEK olarak görülmektedir. Borç kaynak oranı açısından RODRG, YATAS, DAGI, DERIM, KORDS, ARTMS ve SKTAS sektör ortalamasının üstünde kalan işletmeler arasındadır.

Özsermaye karlılığına göre en başarılı işletme DESA olarak görülmektedir. ARSAN'ın net kar marjı açısından en başarılı işletme olmasına rağmen özsermaye karlılığında DESA'nın en başarılı işletme olmasının sebebi aktif devir hızının, aktif karlılığının ve borç kaynak oranının ARSAN'dan daha yüksek olması olarak değerlendirilebilir. Özsermaye karlılığı açısından en kötü performans HATEK işletmesine aittir. Bu işletmenin net kar marjının en yüksek negatif değere sahip olması da bu durumda etkili olmuştur. 2023 yılında DESA en iyi performansı göstermiş ve en iyi ikinci performansı gösteren işletme ise RODRG olmuştur. Özsermaye karlılığında DAGI, ISSEN, SUNTK, DERIM, RUBNS, KORDS, ARTMS, SKTAS, ATEKS ve HATEK işletmelerinin sektör ortalamasının altında performans gösterdiği tablodan görülmektedir. Özsermaye karlılığı açısından 2023 yılında 11 işletme sektör ortalamasının üzerindeyken 10 işletme ortalamasının altında kalmıştır. 2023 yılında yaşanan deprem sürecine rağmen veri setini oluşturan birçok işletmenin özsermayesini etkin olarak kullandığını şeklinde değerlendirme yapılabilir.

Tablo 7

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin 2024 Yılı DuPont Analizi Sonuçları

İşletmeler	Net Kar Marjı %	Aktif Devir Hızı %	Aktif Karlılık (ROA)%	Borç Kaynak Oranı %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	0,69	66,21	0,46	42,44	0,84
DERIM	2,0702	272,9960	5,6515	70,1351	20,3203
ARTMS	19,9964	62,0582	12,4094	19,2187	18,6064
ENSRI	35,4045	31,4183	11,1235	38,1793	18,0432
SUNTK	7,2974	140,3041	10,2386	41,7042	17,9293
DESA	10,9971	76,7938	8,4451	33,3978	13,0480
ARSAN	624,8852	1,4916	9,32132	8,2294	11,1545
BOSSA	8,6441	56,8457	4,9138	30,6191	7,2729

YATAS	1,1119	99,1702	1,1027	52,2341	2,4306
BLCYT	5,7861	13,9928	0,8096	12,0146	1,1964
YUNSA	1,8897	40,2988	0,7615	24,7110	1,0374
RUBNS	1,5417	46,4429	0,7160	20,0222	0,8983
MNDRS	0,1559	44,8243	0,0698	33,5702	0,1070
RODRG	-0,1529	72,9506	-0,1115	50,4427	-0,2606
ATEKS	-5,9758	36,8187	-2,2002	34,3070	-3,4788
ISSEN	-4,8987	57,0556	-2,7950	33,5206	-4,0679
LUKSK	-14,9433	28,1759	-4,2104	29,3867	-5,9309
DAGI	-4,9393	70,8217	-3,4981	49,6651	-6,9399
KORDS	-3,6018	77,2573	-2,7826	60,7247	-8,3221
HATEK	-23,0450	27,8806	-6,4251	49,9673	-11,7679
KRTEK	-18,5900	68,4897	-12,7322	55,6637	-24,6253
SKTAS	-25,9415	44,6799	-11,5906	47,1504	-24,4886

Tablo 7’de görüldüğü gibi net kar marjı en yüksek olan işletme ARSAN olmasına rağmen işletme aktif devir hızı açısından en son sırada yer almaktadır. Aktif karlılıkta da en başarılı işletme ARTMS iken en başarısız işletme ise KRTEK olarak görülmektedir. Borç kaynak oranı açısından DERIM, YATAS, RODRG, DAGI, KORDS, HATEK, KRTEK ve SKTAS sektör ortalamasının üstündeki işletmeler arasında yer almaktadır.

Özsermaye karlılığına göre en başarılı işletme DERIM olarak görülmektedir. ARSAN’ın net kar marjı açısından en başarılı işletme olmasına rağmen özsermaye karlılığında DERIM’in en başarılı işletme olmasının sebebi aktif devir hızının ve borç kaynak oranının ARSAN’dan daha yüksek olması olarak değerlendirilebilir. Özsermaye karlılığı açısından en kötü performans KRTEK işletmesine aittir. 2024 yılında DERIM en iyi performansı göstermiş ve en iyi ikinci performansı gösteren işletme ise ARTMS olmuştur. Özsermaye karlılığında RODRG, ATEKS, ISSEN, LUKSK, DAGI, KORDS, HATEK, KRTEK ve SKTAS işletmelerinin sektör ortalamasının altında performans gösterdiği tablodan görülmektedir. Özsermaye karlılığı açısından 2024 yılında 12 işletme sektör ortalamasının üzerindeyken 9 işletme ortalamasının altında kalmıştır. Sektör ortalamasının altında kalan işletmelerin özsermayelerini etkin olarak kullanamadığı şeklinde değerlendirme yapmak mümkündür.

Tablo 3, Tablo 4, Tablo 5, Tablo 6 ve Tablo 7’de bulunan yıllık verilerin aritmetik ortalamalarının hesaplanarak oluşturulduğu DuPont Analizi ortalama verileri Tablo 8.’de, sektördeki işletmelerin yıllar itibarıyla özsermaye karlılıklarının yer aldığı ve bu veriler dikkate alınarak hesaplanan ortalama özsermaye karlılığına ait veriler ise Tablo 9.’da gösterilmiştir:

Tablo 8

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin DuPont Analizi Ortalamaları

İşletmeler	Net Kar Marjı %	Aktif Devir Hızı %	Aktif Karlılık (ROA) %	Borç Kaynak Oranı %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	6,254	85,476	5,76	49,22	13,162
YUNSA	12,0835	106,8201	16,5078	49,5942	36,3088
RUBNS	17,4196	92,2566	22,0306	31,6675	35,2670
BOSSA	16,4193	83,4027	14,6699	50,1593	34,1642
SUNTK	7,0178	171,3228	12,0215	52,7485	30,5543
DESA	10,0788	103,3110	11,0161	52,7995	23,3912
ARSAN	174,6700	37,5452	16,0166	14,9365	21,2649
YATAS	5,5431	157,9589	8,8193	55,9080	20,9054
BLCYT	32,9336	39,2971	12,0111	9,7126	19,6896
ENSRI	23,0229	49,4608	8,0038	50,1969	16,4741
KRTEK	3,3743	92,3686	4,3971	58,6991	14,9339
ISSEN	5,1359	85,6685	4,4231	46,4731	12,9281
LUKSK	12,9385	43,8551	6,2001	41,1692	11,7199
ARTMS	9,0320	72,5934	6,3511	50,7165	10,9205
KORDS	3,4562	78,0204	2,7773	56,5765	7,7699
DAGI	2,6065	69,3078	2,0185	48,2403	4,0565
MNDRS	4,8925	71,9307	4,3232	52,3327	3,4117
ATEKS	5,1201	49,0355	1,6598	36,3078	2,1387
DERIM	-0,2144	223,6773	-0,1015	75,3797	-1,2443
HATEK	-6,0815	55,8746	-2,2018	40,5323	-4,0790
RODRG	-15,5009	62,5187	-11,5353	58,9015	-29,5597
SKTAS	-23,5503	45,4125	-12,9694	59,5042	-39,8637

Tablo 9

BİST Tekstil Deri Endeksindeki İşletmelerin Yıllara Göre Özsermaye Karlılığı Tablosu

İşletmeler	Ortalama	2020	2021	2022	2023	2024
	Özsermaye Karlılığı (ROE) %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %	Özsermaye Karlılığı (ROE) %
Sektör Ortalaması	13,162	8,13	19,81	22,97	14,06	0,84
YUNSA	36,3088	10,7052	26,4691	108,8981	34,4340	1,0374
RUBNS	35,2670	20,1728	23,4687	128,5396	3,2559	0,8983
BOSSA	34,1642	15,0949	68,8917	48,8947	30,6666	7,2729
SUNTK	30,5543	37,9755	51,4373	36,2730	9,15617	17,9293
DESA	23,3912	1,7491	30,6423	29,9725	41,5440	13,0480
ARSAN	21,2649	25,6470	40,4192	13,0690	16,0349	11,1545
YATAS	20,9054	37,0016	33,3289	13,3543	18,4118	2,4306
DERIM	-1,2443	-7,1613	3,7515	-29,5078	6,3752	20,3203
ARTMS	10,9205	21,2063	12,4062	1,43830	0,9456	18,6064
ENSRI	16,4741	12,9922	34,6763	-11,2493	27,9083	18,0432
BLCYT	19,6896	14,9905	30,2823	28,8311	23,1476	1,1964
MNDRS	3,4117	-20,9003	-31,2739	51,1904	17,9352	0,1070
RODRG	-29,5597	-10,1641	-12,0550	-163,8314	38,5125	-0,2606
ATEKS	2,1387	7,87556	20,0103	-8,9468	-4,7663	-3,4788
ISSEN	12,9281	36,5354	29,6967	-7,2938	9,7702	-4,0679
LUKSK	11,7199	6,6142	25,8064	11,0191	21,0907	-5,9309
DAGI	4,0565	5,9652	-6,0013	14,9955	12,2630	-6,9399

KORDS	7,7699	6,3367	19,6383	19,4392	1,7574	-8,3221
HATEK	-4,0790	5,2775	9,6325	-8,0800	-15,4571	-11,7679
SKTAS	-39,8638	-46,2766	1,3371	-128,9933	-0,8972	-24,4886
KRTEK	14,9339	18,7028	38,0720	27,3086	15,2114	-24,6253

Tablo 8 ve Tablo 9 birlikte değerlendirildiğinde net kar marjı en yüksek olan işletme ARSAN olarak görülmektedir. Bu işletmenin aktif devir hızının düşük olması işletmeyi aktif karlılıkta üçüncü sıraya düşürmektedir. Aktif karlılıkta en başarılı işletme RUBNS'dir. Tablo 8.'den de görüldüğü gibi ortalama olarak net kar marjı ve aktif karlılık verilerinde en kötü performansı sergileyen işletme SKTAS olmuştur. Aktif karlılıkta sektör ortalamasının altında performans sergileyen işletmeler KRTEK, ISSEN, KORDS, MNDRS, DAGI, ATEKS, DERİM, HATEK, RODRG ve SKTAS olarak görülmektedir. RUBNS, ARSAN, BLCYT, ISSEN, LUKSK, DAGI, ATEKS ve HATEK işletmelerinin borç kaynak oranının sektör ortalamasının altında kaldığı Tablo 8'den görülmektedir.

BİST Tekstil Deri endeksindeki işletmelerin yıllara göre ortalama özsermaye karlılığının yer aldığı Tablo 9'a göre en başarılı işletme YUNSA olarak belirlenmiştir. Net kar marjında en başarılı işletmenin ARSAN olmasına rağmen aktif devir hızının düşük olması özsermaye karlılığı açısından YUNSA'yı daha başarılı yapmaktadır. Özsermaye karlılığında en kötü performans net kar marjında en yüksek negatif değere sahip olan SKTAS işletmesine aittir. Özsermaye karlılığında YUNSA, RUBNS, BOSSA, SUNTK, DESA, ARSAN, YATAS, ENSRI, BLCYT ve KRTEK işletmeleri sektör ortalamasının üzerinde performans göstermiştir. Veri setini oluşturan diğer işletmeler ise özsermaye karlılığında sektör ortalamasının altında performans göstermiştir.

Covid – 19 süreci olarak dikkate alınan 2020 ve 2021 yılları birlikte değerlendirildiğinde, YATAS, ISSEN, ARTMS, DAGI, RODRG ve MNDRS işletmelerinin özsermaye karlılığında azalış, araştırmanın veri setinde yer alan diğer işletmelerin özsermaye karlılığında ise artış meydana gelmiştir. Bu durumun nedeni, pandemi sürecindeki karantina ve sokağa çıkma yasakları nedeniyle insanların alışveriş yapmamaları olarak belirtilebilir. İşletmelerin çoğunda yaşanan özsermaye karlılığındaki artış ise, veri setinde yer alan işletmelerin bu süreci doğru bir şekilde yönetebildiklerini hatta oluşabilecek belirsizlikler için genelde yabancı kaynak kullanıldığı şeklinde yorumlanabilmektedir (Ergün & Üçoğlu, 2022). 6 Şubat 2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremler de 2023 yılında veri setinde dikkate alınan diğer yıllara göre özsermaye karlılığında genel olarak düşüş meydana geldiği görülmektedir. Hatta tekstil işletmelerinin birçoğunun bu bölgede yer alması sektörün finansal performansının olumsuz

etkilendiğinin kanıtı olarak değerlendirilmektedir. Bu olumsuz etkilerin de devam ettiği 2024 yılında yaşanan ekonomik belirsizlikler, üretim maliyetlerinin artması ve pazarlardaki daralma sonucunda da veri setinde dikkate alınan işletmelerin özsermaye karlılığında genel olarak düşüşün sürdüğü belirtilebilmektedir.

5. Sonuç

Oran analizi kapsamı içerisinde değerlendirilen DuPont Analizi, işletmenin Özkaynak Getirisi'ni (ROE) inceleyerek işletmenin karlılığına dair kapsamlı bir görünüm sağlayan finansal analiz yöntemi olarak ifade edilmekte ve bu yöntem kullanılarak işletme politikalarına karar verilebilmektedir. Bu nedenle, yöntemin kullanımı hem işletme yönetimindeki karar vericilere hem de mali nitelikli bilgilere ihtiyaç duyan bilgi kullanıcılarına fayda sağlamaktadır.

Araştırmanın amacı, BİST Tekstil Deri Endeksindeki işletmelerin finansal performanslarının DuPont analizi yöntemiyle incelenmesi olarak belirlenmiştir. Araştırma kapsamında BİST Tekstil Deri Endeksindeki işletmelerin 2020 – 2024 yıllarına ait bilanço ve gelir tablolarından elde edilen veriler DuPont analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. 2021 ve 2022 yılları hariç, araştırma kapsamındaki diğer yıllarda net kar marjı en yüksek olan tekstil işletmesi ARSAN olarak belirlenmiştir. Bu işletme aynı zamanda 2020 ve 2021 yıllarındaki aktif karlılıkta ve net kar marjı ortalamasında da birinci sırada yer almaktadır. Ancak bu işletmenin 2020 yılı hariç diğer yıllarda aktif devir hızı açısından en son sırada yer aldığı görülmektedir. Bu durum, işletmenin aktif karlılık oranlarının düşmesine neden olabilmektedir. 2022 yılında (RUBNS), 2023 yılında (DESA) ve 2024 yılında (ARTMS) aktif karlılıkta en başarılı işletmeler olarak tespit edilmiştir. 2021 yılında net kar marjı en yüksek olan BOSSA'nın aktif devir hızı sıralamasında altıncı sırada olduğu belirlenmiştir. 2022 yılında net kar marjı en yüksek ve aktif karlılıkta en başarılı olan RUBNS aktif devir hızı açısından altıncı sırada yer almaktadır.

Elde edilen verilere göre, çalışma kapsamında dikkate alınan yıllarda bazı işletmelerin özsermaye karlılık oranlarının sektör ortalamasının üzerinde olmasına rağmen bazı işletmelerde sektör ortalamasının altında kaldığı hatta negatif değere sahip olduğu belirlenmiştir. Ortalama özsermaye karlılığı açısından en başarılı işletmenin YUNSA olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, Temizel & Bayçelebi (2016) tarafından yapılan araştırma sonuçları ile uyumludur. Net kar marjında en başarılı işletmenin ARSAN olmasına rağmen aktif devir hızının düşük olmasından dolayı özsermaye karlılığının olumsuz etkilendiği şeklinde değerlendirilebilir. Ortalama özsermaye

karlılığında en kötü performans net kar marjında en yüksek negatif değere sahip olan SKTAS işletmesine aittir. Özsermaye karlılığında YUNSA, RUBNS, BOSSA, SUNTK, DESA, ARSAN, YATAS, ENSRI, BLCYT ve KRTEK işletmeleri sektör ortalamasının üzerinde performans göstermiştir. Veri setini oluşturan diğer işletmelerin ise özsermaye karlılığında sektör ortalamasının altında performans gösterdiği belirlenmiştir. Bu durum, sektör ortalamasının üzerinde performans gösteren işletmelerin özsermayelerini etkin olarak kullandığı, ortalamanın altında performans gösteren işletmelerin ise özsermayelerini etkin olarak kullanmadığı şeklinde değerlendirilebilmektedir. Çalışmadan elde edilen bulgular, tekstil deri endeksindeki işletmelerin finansal performansını inceleyerek ilgili sektör temsilcileri ve işletme yöneticileri tarafından alınacak kararlar için ipuçları sağlayabilir.

Gelecekte yapılacak çalışmalarda; Covid – 19 pandemi süreci etkilerinin değerlendirilmesi için Covid – 19 pandemi süreci öncesi, pandemi süreci ve pandemi süreci sonrası, 6 Şubat 2023 tarihli Kahramanmaraş depremi etkilerinin değerlendirilmesi için ise 2023 öncesi ve sonrasındaki yılları kapsayacak şekilde araştırma yapılması önerilmektedir. Yapılacak araştırmaların farklı sektör veya endeksler dikkate alınarak işletme faaliyetlerinin sürdürülebilirliği açısından önemli olan DuPont Analizinin yanı sıra farklı analiz tekniklerinin kullanılması ve hatta elde edilen sonuçların karşılaştırılmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Araştırma ve Yayın Etiği Beyanı

Etik komite onayı ve/veya yasal/özel izin gerektirmeyen bu çalışma, araştırma ve yayın etiğine uygundur.

Araştırmacının Katkı Oranı Beyanı

Yazar makalenin tek yazarı olduğu için katkı oranı %100'dür.

Araştırmacının Çıkar Çatışması Beyanı

Bu çalışmada herhangi bir potansiyel çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

- Akdoğan, N., & Tenker, N. (2007). *Finansal tablolar ve mali analiz teknikleri*. Gazi Kitabevi.
- Akgemci, A. (2023). Kahramanmaraş merkezli depremlerin firmaların finansal performansı üzerindeki etkisi: inşaat sektöründe bir uygulama. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(2), 47 – 60. <https://doi.org/10.47147/ksuiibf.1401990>
- Almazari, A. A. (2012). Financial performance analysis of the Jordanian Arab Bank by using the DuPont system of financial analysis. *International Journal of Economics and Finance*, 4(4), 86 – 94. doi:10.5539/ijef.v4n4p86
- Altaş, D., & Giray, S. (2005). Mali başarısızlığın çok değişkenli istatistiksel yöntemlerle belirlenmesi: tekstil sektörü örneği. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (2), 13 – 27.
- Anand, M. (2014). A study of financial analysis in textile sector. *Journal of Business Management & Social Sciences Research*, 3(6), 80 – 86.
- Arslan, R., Bircan, H., & Arslan, Ö. (2017). Tekstil firmalarında finansal performansın analitik hiyerarşi prosesi ile ağırlıklandırılmış gri ilişkisel analiz yöntemiyle değerlendirilmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(2), 19 – 36.
- Atagan Çetin, A. (2019). Bir tekstil işletmesinin mali tablolarının finansal analizinde oran analizi yönteminin değerlendirilmesi. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(2), 90 – 102.
- Awwalien, F., Salaamah, M., Lidia, R., Jufri, A., & Darmawan. (2023). Analysis of financial statement performance in the textile industry for the 2012 – 2021 period. *International Journal of Economics, Business and Entrepreneurship*, 6(2), 119 – 130. <https://doi.org/10.23960/ijebe.v6i2.250>
- Bağcı, E. (2015). Türkiye tekstil ve hazır giyim sektörünün finansal durum analizi. *Marmara Üniversitesi İ.İ.B. Dergisi*, XXXVII(II), 83 – 100. <https://doi.org/10.14780/iibd.83811>
- Boruah, P. (2022). The financial performance of the textile industry: an empirical study. *International Journal of Mechanical Engineering*, 7(2), 3027 – 3029.
- Büyükarıkan, U. (2020). Finansal performansa etki eden finansal değişkenlerin CHAID karar ağacıyla belirlenmesi: tekstil sektörü örneği. *Aydın İktisat Fakültesi Dergisi*, 5(1), 1 – 10.
- Chhibber, S. (2020). A study on financial performance evaluation of selected textile companies in India: an empirical analysis. *International Journal on Economics, Finance and Sustainable Development*, 2615 – 4021, 1 – 8.
- Çabuk, A., & Lazol, İ. (2009). *Mali tablolar analizi*. Ekin Basım Yayın Dağıtım.

- Çetin, A. C. (2006). Türk tekstil sektörü ve Türk tekstil firmalarının etkinlik düzeylerinin belirlenmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(2), 255 – 278.
- Çil Koçyiğit, S., Ekinci, N., & Özşahin, F. (2022). Özel bir zincir hastane grubunun finansal performansının DuPont analizi tekniğiyle incelenmesi. *International Review of Economics and Management*, 10(1), 1 – 17. Doi: <http://dx.doi.org/10.18825/iremjournal.1059022>
- Darji, I. S., & Dahiya, S. (2023). Financial performance of the textile industry in India: the case of Haryana. *Research Journal of Textile and Apparel*, 27(1), 36 – 53. <https://doi.org/10.1108/RJTA-06-2021-0083>.
- Davidson, W. (2020). Analysis of profitability using the dupont analysis. In W. Davidson (Ed.), *Financial Statement Analysis* (ss. 1 –14) içinde. <https://doi.org/10.1002/9781119743217.ch3>
- Erduru, İ. (2021). Covid – 19 salgınının yolcu taşımacılığı sektörlerinin finansal performansına olan etkisinin incelenmesi. *International Journal of Business, Economics and Management Perfectives*, 5(2), 877 – 891. 10.29228/ijbemp.54974
- Ergün, T., & Üçoğlu, D. (2022). Covid-19 pandemisi'nin tekstil, deri ve giyim eşyası sektörlerinde faaliyet gösteren firmalara ve finansal raporlarına etkileri: bıst'te bir araştırma. *Muhasebe Enstitüsü Dergisi*, 66, 95 – 112, DOI: 10.26650/MED.998932
- Ezin, Y. (2022). Tekstil sektörünün oran analizi ve TOPSİS yöntemi ile değerlendirilmesi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(25), 213 – 243. <https://doi.org/10.36543/kauibfd.2022.010>
- Fayyaz, M., & Nabi, A. A. (2016). Financial ratios impact on financial performance of textile industry a case study (Gul Ahmed Textile and Nishat Mills). *Journal of Economic Info*, 3(2), 1 – 7. DOI 10.31580/jei.3i2.88
- Fatema, K., Islam, N., Mondal, G. R., & Hossain, M. A. (2018). Financial analysis of textile sector in Bangladesh: a study on selected textile companies. *European Journal of Business and Management*, 10(35), 32 – 38.
- Gümüş, U. T., & Yıldırım, F. (2022). DuPont analysis performances of food beverage and tobacco businesses return of periodic return. *Journal of Current Researches on Business and Economics*, 12(1), 19 – 30. doi: 10.26579/jocrebe.12.1.2
- Kalesha, K., Surya, K. J., Satyanarayana, KTSS, Kumar, T. Y., Kiran, B. V., & Venkateswarlu, M. (2023). Financial performance evaluation of select listed companies of NSE-Emerge using DuPont Analysis. *Journal of Advanced Zoology*, 44(S-5), 2145 – 2153.
- Kamuyu Aydınlatma Platformu (KAP). <https://www.kap.org.tr/tr/Sektorler> adresinden 15 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.

- Karagül, A. A., & Özdemir, B. K. (2009). Mali oranlar aracılığıyla finansal kırılmanın tekstil sektöründeki etkilerinin analizi: 1992 – 2003 analizi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 47 – 62.
- K.N., M. (2012). Financial performance of textile industry: a study on listed companies of Tamilnadu. *International Journal of Research in Management, Economics and Commerce*, 2(11), 365 – 377.
- Konak, T., Elbir, G., Yılmaz, S., Karataş, B. M., Durman, Y., & Düzakın, H. (2018). Borsa İstanbul'da işlem gören tekstil firmalarının TOPSIS ve MOORA yöntemi ile analizi. *Çukurova Üniversitesi İİBF Dergisi*, 22(1), 11 – 44.
- Nithya, L., & Dharshini, D. (2019). A study on financial performance analysis of textile industries in India. *International Journal of Research and Analytical Reviews*, 6(1), 658 – 662.
- Osanmaz, M. N., Rençber, Ö. F., & Ekşi, İ. H. (2024). COVID-19 pandemi sürecinde katılım bankaları ve mevduat bankalarının finansal performanslarının karşılaştırılması: Türkiye örneği. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 16(31), 519 – 536. <https://doi.org/10.20990/kilisiibfakademik.1332050>
- Öğünç, H. (2018). Gıda ve tekstil sektörlerinin karşılaştırmalı finansal analizi (2014 – 2016 Dönemi). *MAKÜ – Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 1(1), 53 – 70.
- Özçelik, M. (2024). Türkiye'de yenilenebilir ve geleneksel enerji şirketlerinin finansal performans karşılaştırması: DuPont analizi yaklaşımı. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 16(31), 345 – 359. <https://doi.org/10.20990/kilisiibfakademik.1508111>
- Raval, S. M. (2023). A study of analysis of financial performance of selected textile company in India. *The International Journal of Commerce and Management*, 3(II), 109 – 115.
- Selimoğlu, S., & Orhan, A. (2015). Finansal başarısızlığın oran analizi ve diskriminant analizi kullanılarak ölçülmesi: BİST'te işlem gören dokuma, giyim eşyası ve deri işletmeleri üzerine bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (66), 21 – 40. <https://doi.org/10.25095/mufad.396529>
- Shan, X., Song, Y., & Song, P. (2024). How ESG performance impacts corporate financial performance: a DuPont analysis approach. *International Journal of Climate Change Strategies and Management*, 1(17). DOI 10.1108/IJCCSM-07-2024-0125
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (TCSTB). Tekstil, hazır giyim, deri ve deri ürünleri sektör raporu 2023. <https://www.sanayi.gov.tr/plan-program-raporlar-ve-yayinlar/sector-raporlari/mu3101015018> adresinden 15 Şubat 2025 tarihinde alınmıştır.
- Temizel, F., & Bayçelebi, B. E. (2016). Finansal oranların TOPSIS sıralaması ile yıllık getiriler arasındaki ilişki: tekstil imalatı sektörü üzerine bir uygulama. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 159 – 170. <https://doi.org/10.18037/ausbd.389248>

-
- Thabasvini, B. J., & Nandhini, M. (2023). A study on financial performance analysis of selected listed companies with reference to textile industries. *E3S Web of Conferences* 449, 1 – 12. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202344905005>
- Timur, E., & Günay, B. (2021). DuPont analiz yöntemi ile karlılığı etkileyen faktörlerin ekonometrik analizi: Borsa İstanbul’da bir araştırma. *International Academic Social Resources Journal Open Access Refereed E-Journal & Indexed & Publishing*, 6(26), 1090 – 1099. DOI Number: 10.31569/ASRJOURNAL.275
- Vyas, K. A. (2023). Effect of GST on the financial performance of selected manufacturing companies in India: a DuPont model analysis. *The IUP Journal of Accounting Research & Audit Practices*, 22(4), 5 – 13.
- Yıldırım, B. F., & Çiftci, H. N. (2020). BIST’te işlem gören tekstil firmalarının finansal performanslarının dinamik sezgisel bulanık WASPAS yöntemi ile değerlendirilmesi. *İzmir İktisat Dergisi*, 35(4), 777 – 791. <https://doi.org/10.24988/ije.202035408>

EXTENDED ABSTRACT

The purpose of this research is to examine the financial performances of the companies within the BIST Textile Leather Index through the DuPont analysis. According to the information obtained from the Public Disclosure Platform (KAP), the determined companies which form the data set of this study are 21 companies listed on the Borsa Istanbul Textile Leather Index (BIST). The data has been obtained from the balance sheets and income statements during the 2020 – 2024 period of the related companies. Examination of the 2020 – 2024 period of the companies listed on the BIST Textile Leather Index has been determined as the limitation of the study. According to the literature review, it was established that the performance evaluation of the textile industry has been conducted through diverse analysis techniques. However, this study will contribute to the literature as no studies comprising the period involving the years 2020 – 2024 were found and both the effects of the earthquake that happened in our country and the pandemic can be noteworthy. Furthermore, by examining the financial performances of the companies within the textile leather industry, this study can provide presumptions for the decisions to be made by industry representatives and company managers.

In order to review the financial performances of the companies within the BIST Textile Leather Industry, the DuPont Analysis method was employed. This method was developed by F. Donaldson Brown who has been appointed to review the financial transactions at General Motors. The calculation of net profit margin, asset turnover, return on assets, loan capital and return on equity for the years 2020 – 2024 of the companies within the data set were done through the DuPont analysis. According to the calculations made for each year, the data regarding return on equity were ranked from highest to lowest.

The most successful company regarding return on equity in the year 2020 was found to be SUNTK. Although ARSAN was the most successful company in terms of net profit margin and return on assets, the reason why SUNTK was the most successful company with regards to return on equity can be explained with its debt equity ratio being high. In terms of return on equity, the poorest performance belonged to SKTAS company, whose net profit margin has the highest negative value. While the company that performed the best in the year 2020 is SUNTK, it was followed by YATAS. The companies SUNTK, YATAS, ISSEN, ARSAN, ARTMS, RUBNS,

---

KRTEK, BOSSA, BLCYT, ENSRI, and YUNSA performed above the industry average regarding return on equity.

In the year 2021, the most successful company with regards to return on equity was found to be BOSSA. Although ARSAN was the most successful company in terms of net profit margin and return on assets, the reason why BOSSA was the most successful company with regards to return on equity can be explained with its debt equity ratio being higher than those of ARSAN. In terms of return on equity, the poorest performance belonged to MNDRS company. Its net profit margin being the one with the highest negative value is effective in that sense. In 2021, BOSSA displayed the best performance while SUNTK performed as the second company with the best performance. With regards to return on equity, the companies KORDS, ARTMS, HATEK, DERIM, SKTAS, DAGI, RODRG, and MNDRS performed below industry average.

In 2022, the most successful company in terms of both net profit margin and return on equity was identified as RUBNS. The poorest performance with relation to return on equity belonged to RODRG company, whose net profit margin was the one with the highest negative value. In the year 2022, RUBNS performed the best and the second company with the best performance was YUNSA. With regards to return on equity, RUBNS, YUNSA, MNDRS, BOSSA, SUNTK, DESA, BLCYT, and KRTEK companies performed above industry average.

The most successful company in terms of return on equity in the year 2023 was found to be DESA. Although ARSAN was the most successful company in terms of net profit margin, the reason why DESA was the most successful company with regards to return on equity can be explained with its asset turnover, return on assets, and debt equity ratio being higher than those of ARSAN. Regarding return on equity, the poorest performance belonged to HATEK company. The company's net profit margin being the one with the highest negative value was also effective in this situation. In 2023, DESA displayed the best performance and was followed by RODRG as the second. With regards to return on equity, DAGI, ISSEN, SUNTK, DERIM, RUBNS, KORDS, ARTMS, SKTAS, ATEKS, and HATEK companies performed below industry average.

In 2024, the most successful company in terms of return on equity was found to be DERIM. Although ARSAN was the most successful company in terms of net profit margin, the reason why DERIM was the most successful company with regards to return on equity can be explained with its asset turnover and debt equity ratio being higher than those of ARSAN. With regards to return

on equity, the poorest performance belonged to KRTEK company. While DERIM performed the best in the year 2024, it was followed by ARTMS. Regarding return on equity, RODRG, ATEKS, ISSEN, LUKSK, DAGI, KORDS, HATEK, KRTEK, and SKTAS companies performed below industry average.

According to the obtained data it was found that during the years taken into consideration within the scope of the study, some of the companies' return on equity ratios were above industry average although return on equity ratios of some of the companies were below industry average and even had negative values. YUNSA was identified as the most successful company in terms of average return on equity. Even though ARSAN was the most successful company with regards to net profit margin, its return on equity might be affected negatively due to its low asset turnover. In terms of average return on equity, the poorest performance belonged to SKTAS, the company with the highest negative value regarding net profit margin. Regarding return on equity, YUNSA, RUBNS, BOSSA, SUNTK, DESA, ARSAN, YATAS, ENSRI, BLCYT, and KRTEK companies performed above industry average. On the other hand, rest of the companies comprising the dataset performed below industry average regarding return on equity. This situation can be explained by the companies performing above average are effectively making use of their equity capital, while the companies performing below industry average are unable to make use of their equity capital. The data obtained from this study can provide presumptions for the decisions to be made by industry representatives and company managers by examining the financial performances of the companies within the textile leather industry.

For future studies, it is recommended to shed light on pre-, during, and post-COVID-19 pandemic period to review the influences of COVID-19 pandemic period, years prior to and following 2023 to review the influences of the 6th February 2023 Kahramanmaraş earthquake. Future studies may contribute to the literature by taking varying industry or indices into consideration, employing different analysis methods apart from the DuPont analysis which is crucial for the sustainability of the operating activities, and even comparing the obtained data.